

Moselaget for Sønder Mose
Att.: Formand, Svend Erik Andersen
Søndersøvej 61
8800 Viborg

Lovliggørende tilladelse til privat udpumpningsanlæg ved Sønder Mose

Dato: 08-01-2020

Viborg Kommune meddeler hermed lovliggørende tilladelse efter vandløbslovens § 38 til privat udpumpningsanlæg, som blev etableret omkring 1999/2000 i forbindelse med naturgenopretningen af Sønder Mose (se bilag 1).

Sagsnr.: 18/53978
Sagsbehandler: vpflr

Direkte tlf.: 87 87 55 59
Direkte e-mail: flr@viborg.dk

Side 1 af 13

Den 11. juni 1999 er der blandt andet givet tilladelse til etablering af et privat udpumpningssystem, som skal holde husene ved Søndersøvej 58 og 64 tørre. Projektet er dog, efter beslutning i pumpelagets bestyrelse, udført med andre kotehøjder og længde end angivet i den oprindelige tilladelse af 11. juni 1999. Der er den 24. januar 2000 gennemført en kontrol af det udførte projekt, der viser hvordan projektet rent faktisk er gennemført. Drænene blev løftet med gennemsnitlig 85 cm i forhold til den oprindelige tilladelse.

Den 14. november 2017 er drænsystemet kontrolopmålt af Viborg Kommune. Kontrollen viste stort set sammen resultat, som den kontrol der blev gennemført 24. januar 2000. Ved undersøgelserne i 2017 viste det sig imidlertid at en af ledningerne mellem to af brøndene (e og d) ikke virkede korrekt (se bilag 1).

Den 3. september 2018 er en drænledning på en delstrækning lagt om og der er nedlagt en parallel ledning uden dræneffekt. Begge ledninger samles i et y inden indløb i brønd d.

I efteråret 2019 er der etableret en ekstra pumpe som er placeret i brønd d og som pumper direkte ud i afløbet fra Sønder Mose. Der er også etableret elforsyning som krydser vandløbet i et galvaniseret rør.

På den baggrund ønskes det gamle projekt samt ændringer og reparationer gennemført i 2017 og 2019 lovliggjort. Denne afgørelse erstatter dermed tidligere afgørelse af 11. juni 1999.

Projektet vurderes ikke at kræve en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Godkendelsen gives på følgende vilkår:

1. Anlæggets indretning skal følge beskrivelsen i tabel 1 og 2.
2. Anlæggets vedligeholdelse påhviler medlemmer af Sønder Moselag (se tabel 3).
3. Ved spuling af drænsystemet skal det sikres at spulevandet opsamles.

Det bemærkes, at Viborg Kommune, hvis vilkårene eller senere anvisninger ikke efterkommes, er berettiget til at foretage det fornødne på moselagets bekostning.

Lovgrundlag

Alle former for ændring af vandløbs skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg, kræver en tilladelse efter vandløbsloven.

Tilladelsen er givet i medfør af:

1. § 38, kapitlerne 9 i Lov om vandløb
2. Kapitel 3 og 5 i Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v.

Projektbeskrivelse

Formålet med projektet er at lovliggøre udpumpningssystemets eksisterende udformning, fastlægge den fremtidige vedligeholdelse og partsfordelingen af de løbende driftsudgifter. Der blev allerede ved naturgenopretningsprojektet i 1999 lavet en partsfordeling. Denne partsfordeling er videreført, men opdateret i forhold til nye ejere.

Drænsystem og pumpestation

Afvandingen omkring de lavtliggende ejendomme skal sikres ved etablering af pumpestation og drænsystem som vist i bilag 3 og 4. Derudover er der i efteråret 2019 etableret en ekstra pumpe på 2,5 ampere i brønd d (bilag 5). Ledningen på den ekstra pumpe er 50 mm, som pumper vandet op i en 110 mm tæt rørledning. Drænsystemet udføres som vist på bilag 1 og 3 med drænsystem A og B, der afvander henholdsvis ejendommene ved Søndersøvej 58 og 64. Afløb fra drænsystemerne samles i en betonbrønd (a) og føres herfra til pumpebassin og pumpes og videre til afløb til vandløbet. Noget af vandet fra drænsystem B pumpes dog allerede ud til Afløb fra Sønder Mose (ca. station 35 meter) fra brønd d.

I nedenstående tabel 1 er vist bundkoter for drænsystemet, faldforhold, rørdimensioner og placering af brønde m.v. Alle dræn i system B er afsluttet med prop. Dette er undersøgt ved TV-inspektion i forbindelse med reparation den 3. september 2018.

Tabel 1: Drænsystem A og B

Drænsystem A		Kontrolopmåling 2017 (eksisterende forhold)		
Station (m)	Rør- /brønd-dimension (mm)	Bundkote cm (DVR90)	Fald ‰	Bemærkninger
0	X		X	Indløb til pumpebassin
	Ø 200 mm		Min 10	
4	X	1033,3	X	udløb fra samlebrønd
	Ø 1000 mm Brønd (a)			

5	X	1033,7	X	Indløb til samlebrønd
	Ø 180 mm		4,4	
50	X	1053,1	X	Udløb fra rensebrønd
	Ø 415 mm brønd (b)			
50	X	1053,1	X	Indløb rensebrønd
	Ø 180 mm		3,8	
92	X	1069,1	X	Udløb fra samlebrønd
	Ø 1000 mm brønd c			
93	X	1069,1	X	Indløb til samlebrønd
	Ø 145 mm		6,5	
124	X	1089,1	X	Afslutning af dræn med prop
Drænsystem B				
Station (m)	Rør- /brønd-dimension (mm)	Bundkote cm (DVR90)	Fald ‰	Bemærkninger
0	X	1033,3	X	Indløb samlebrønd (a)
	Ø 160 mm tæt rør		1,8	
33	X	1038,7	X	Udløb fra samlebrønd
	Ø 1000 mm brønd (d)			Dykpumpe med udledning til "Afløb fra Sønder Mose". 110 mm ledning
34	X	1039,1	X	Indløb til samlebrønd
	Ø 126 mm		11,1	
64	X	1076,1	X	Udløb fra rensebrønd
	Ø 415 mm brønd (e)			
64	X	1080,7	X	Indløb til rensebrønd
	Ø 113 mm (dræn 1)		3,2	
95	X	1090,1	x	Afslutning af dræn med prop
Drænsystem B				
Station (m)	Rør- /brønd-dimension (mm)	Bundkote cm (DVR90)	Fald ‰	Bemærkninger
0	X	1040,8	X	Indløb til samlebrønd

	Ø 113 mm		16,1	
31	X	1090,1	X	Afslutning af dræn med prop

Tabel 2: Ekstra ledning mellem brønd e og d

Drænsystem B	ekstra ledning mellem brønd e og d			
Station (m)	Rør- /brønd-dimension (mm)	Bundkote cm (DVR90)	Fald ‰	Bemærkninger
34	X	1039,1	X	Indløb til samlebrønd
	Ø 160 mm fast rør		4,7	
64	X	1053	X	Udløb fra rensebrønd

I det oprindelige projekt er der beskrevet at drænledning 2 etableres om muligt ved at trække Ø 113 mm dræn ind i den gamle Ø 30 cm drænledning, der ligger på strækningen, og herefter tilføre filtergrus til ledningsstrækningen ved 3 opgravninger til ledningen. Alternativt nedlægges den nye drænledning (2) ved almindelig nedgravning og med filtegrus på sider og over rør, men denne metode anvendes kun, hvis det ikke kan lade sig gøre at trække Ø 113 mm ind i den eksisterende rørledning, og etablere drænet på denne måde.

Der er foretaget stuvning i brønd a for drænsystem A, og stuvningsniveauet for tilløb af ledning A er etableret i kote 1070,1 cm DVR90.

Pumpestationen har et pumpereservoir af Ø 1000 mm betonrør med overgang til pumpebrønd (Ø 1250 mm) med Ø 600 mm rør (bundkote 985,1 cm DVR90 for Ø 600 mm rør). I pumpebrønden (med bundkote af brønd i 923,1 cm DVR90) er opsat en propellerpumpe (type LM 100-2 med 1,5 kW motor), og pumpen styres af start/stop i et vippeniveau (pumpeinterval 985,1 – 1045,1 cm DVR90). Fra pumpebrønden fører et galvaniseret afløbsrør med kontraklap og pakflange til afløbsbrønd (Ø1000 mm) og vandet føres videre herfra med Ø 300 mm betonrør til udløb i det nye vandløb (bundkote for afløbsrør i 1081,2 cm DVR90). Der er opsat måler- og styringsskab for styring af pumpen med advarselsslampe monteret ved skab (lampe lyser ved pumpeproblemer, hvor pumpen er gået i stå og ikke fører drænvand fra pumpebrønd til afløbsbrønd).

Berørte lodsejere

Oversigt over de af projektet omfattede ejendomme med fortegnelse over de grundejere og brugere, der ønskes inddraget i projektet.

Tabel 3: Medlemmer af Sønder Moselag

Berørt matrikel og ejerlav	Ejer/aftalepartner	Adresse
5f, Viborg Markjorder	Henrik Back	Søndersøvej 58, 8800 Viborg
4c, Søgårde, Asmild	Viggo Østergaard Stilling og Karen M. Thrysøe	Søndersøvej 64, 8800 Viborg

Samlet for 4a Søgård, Asmild		
<i>Del af 4a, Søgårde, Asmild</i>	<i>Viggo Østergaard Stilling og Karen M. Thrysøe</i>	Søndersøvej 64, 8800 Viborg
<i>Del af 4a, Søgårde, Asmild</i>	<i>Villy Pedersen og Hanne Pedersen</i>	Søndersøvej 68, 8800 Viborg
<i>Del af 4a, Søgårde, Asmild</i>	<i>Anders-Ove Andersen og Svend Erik Andersen</i>	Søndersøvej 61, 8800 Viborg
<i>Del af 4a, Søgårde, Asmild</i>	<i>Camilla Mathilde Schou Høj</i>	Søndersøvej 72, 8800 Viborg
2a, Søgårde, Asmild	Anders-Ove Andersen og Svend Erik Andersen	Søndersøvej 74, 8800 Viborg
1a Søgårde, Asmild	Jens A, Jensen	Søndersøvej 63, 8800 Viborg
1d, 1h, 1l, 1ac, 1ad Søgårde og 5en Viborg Markjorder	John Staaling	Arnbjerg Alle 5, 8800 Viborg Kommune
Kommunesti – 4 lodder	Viborg Kommune	Prinsens Alle 5, 8800 Viborg
425b Viborg Markjorder	Viborg Kommune	
Vej og Søndersø	Viborg Kommune	
Bjergsnæsskolen	Viborg Kommune er aftalepartner	
Mosevænget	Viborg Kommune er aftalepartner	
Gl. Århusvej	Viborg Kommune	

Fordeling af udgifter

Projektet er en lovliggørende tilladelse så der er ikke udgifter til en etablering af udpumpningssystemet. Udgifter til fremtidig vedligeholdelse fordeles efter nedenstående fordeling, som er en fortsættelse af den aftale fordeling fra 1998.

Berørt matrikel og ejerlav	Ejer/aftalepartner	Partsandel, procent
5f, Viborg Markjorder	Henrik Back	5,5
4c, Søgårde, Asmild	Viggo Østergaard Stilling og Karen M. Thrysøe	1,96
Samlet for 4a Søgård, Asmild		6,25
<i>Del af 4a, Søgårde, Asmild</i>	<i>Viggo Østergaard Stilling og Karen M. Thrysøe (Søndersøvej 64)</i>	
<i>Del af 4a, Søgårde, Asmild</i>	<i>Villy Pedersen og Hanne Pedersen (Søndersøvej 68)</i>	

<i>Del af 4a, Søgårde, Asmild</i>	<i>Anders-Ove Andersen og Svend Erik Andersen</i>	
<i>Del af 4a, Søgårde, Asmild</i>	<i>Camilla Mathilde Schou Høj (Søndersøvej 72)</i>	
2a, Søgårde, Asmild	Anders-Ove Andersen og Svend Erik Andersen	7,63
1a Søgårde, Asmild	Jens A, Jensen	2,65
1d, 1h, 1l, 1ac, 1ad Søgårde og 5en Viborg Markjorder	John Staaling	16,85
Kommunesti – 4 lodder	Viborg Kommune	0,74
425b Viborg Markjorder	Viborg Kommune	4,56
Vej og Søndersø	Viborg Kommune	15,8
Bjergsnæsskolen	Viborg Kommune er aftalepartner	1,88
Mosevænget	Viborg Kommune er aftalepartner	3,68
Gl. Århusvej	Viborg Kommune	6,25
Viborg Kommune	Viborg Kommune	26,25
I alt til partsandele		100

Fremtidig vedligeholdelse omfatter bl.a. drænspulinger. Der er meget okker i vandet, derfor er det sandsynligt at jævnlige drænspulinger er nødvendige. Da dele af systemet er lavet med opstuvning vil dette også betyde at hyppige drænspulinger er nødvendige.

Udkastet til tilladelsen har været i høring. Der er ikke kommet nogen bemærkninger, som er indarbejdet i den endelige tilladelse.

Kommunens vurdering

Det private pumpelag pumper vand ud i det offentlige vandløb "Afløbet fra sønder mose". Da udpumpningen volumenmæssigt er minimal i forhold til de mængder der tilledes via befæstede arealer vurderes det ikke at påvirke vandstands niveauet i Søndersø eller Sønder Mose. Desuden er vandstanden styret af flodemålet ved Søndermølle.

Afløbet fra Sønder Mose er ikke målsat i vandområdeplanerne og derfor ikke relevant i denne sag. Søndersø er målsat til god økologisk tilstand og den samlede aktuelle tilstand er moderat. Den aktuelle tilstand skyldes indholdet af klorofyl, hvor næringsstoffer spiller en rolle. Udpumpningsanlægget vil ikke medføre øget udledning af næringsstoffer og dermed vurderes tilladelsen ikke at påvirke miljøtilstanden i søen.

Området som afvandes, er delvist beliggende i et område kategoriseret som okkerklasse IV, hvilket betyder, at der ingen stor risiko er for udledning af okker i området. Der er dog registeret okker i både ledninger og brønde i pumpelaget. Det vurderes, at med vilkår om opsamling af spulevandet vil tilladelsen ikke medfører en øget risiko for udledning af okker til vandløbet. Desuden er vandløbet ikke målsat i vandområdeplanerne.

Ifølge habitatbekendtgørelsen skal der foretages en vurdering af om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Det ansøgte projekt sker hverken i et fredet område eller i et Natura 2000-område. Ca. 5 km nedstrøms projektområdet findes et Natura 2000-område bestående af Habitatområdet H30 (Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk). Det ansøgte, og hermed tilladte, vurderes ikke at medføre en forstyrrelse af det nedstrøms beliggende Natura 2000-område. Der er i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område nr. 30 flere arter og naturtyper der påvirkes negativt af øget næringsstofbelastning, herunder Grøn Kølleguldsmed, Stor Kærguldsmed, Bæklampret, Flodlampret og Odder. Projektet vurderes ikke at øge næringsstofbelastningen og derfor vurderes det hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter at påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Det er Viborg Kommunes vurdering, at projektet ikke har væsentlig indflydelse på vandløbs afstrømnings- eller miljømæssige forhold. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører forringelser af områdets naturtyper eller levesteder eller for eventuelle udpegede arter fra EF-habitatdirektivets bilag IV.

Viborg Kommune har vurderet projektet jævnfør love bekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Viborg Kommune vurderer, at projektet ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet, og at projektet i sig selv ikke er af en sådan størrelse, at det er relevant at overveje udarbejdelse af en VVM-redegørelse. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke skal screenes for VVM-pligt.

Orientering af Viborg Museum ved fund

Der kan i området være fund af betydning for den arkæologiske kulturarv. Forud for iværksættelse af jordarbejde skal man orientere sig om museumslovens (LBK 358 af 8. april 2014) §§ 25-27. Disse bestemmelser vedrører arkæologiske forundersøgelser, udgravninger og anmeldelse af fund. Loven giver bygherren mulighed for at få en udtalelse om sandsynligheden for fund af arkæologisk betydning samt information om de finansieringsmæssige forhold. Yderligere oplysninger om loven kan findes på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside.

Findes der under jordarbejdet spor af fortidsminder skal arbejdet straks standses i det omfang det berører fortidsmindet. Fundet skal straks anmeldes til museet. Spørgsmål herom kan rettes til Viborg Museum.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres på kommunens hjemmeside

www.viborg.dk/vandloeslov den 8. januar 2020. Der er fire ugers klagefrist på afgørelsen, jf. klagevejledningen i bilag 6.

Denne afgørelse tilsidesætter ikke eventuelle servitutter og privatretlige aftaler. Der er med denne afgørelse ikke taget stilling til anden lovgivning.

Hvis der er spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig på tlf. nr. 8787 5559 eller mail flr@viborg.dk.

Med venlig hilsen

Florian Rasmussen
Biolog

Enslydende brev er sendt til ejer nævnt i tabellen under "Fordeling af udgifter".

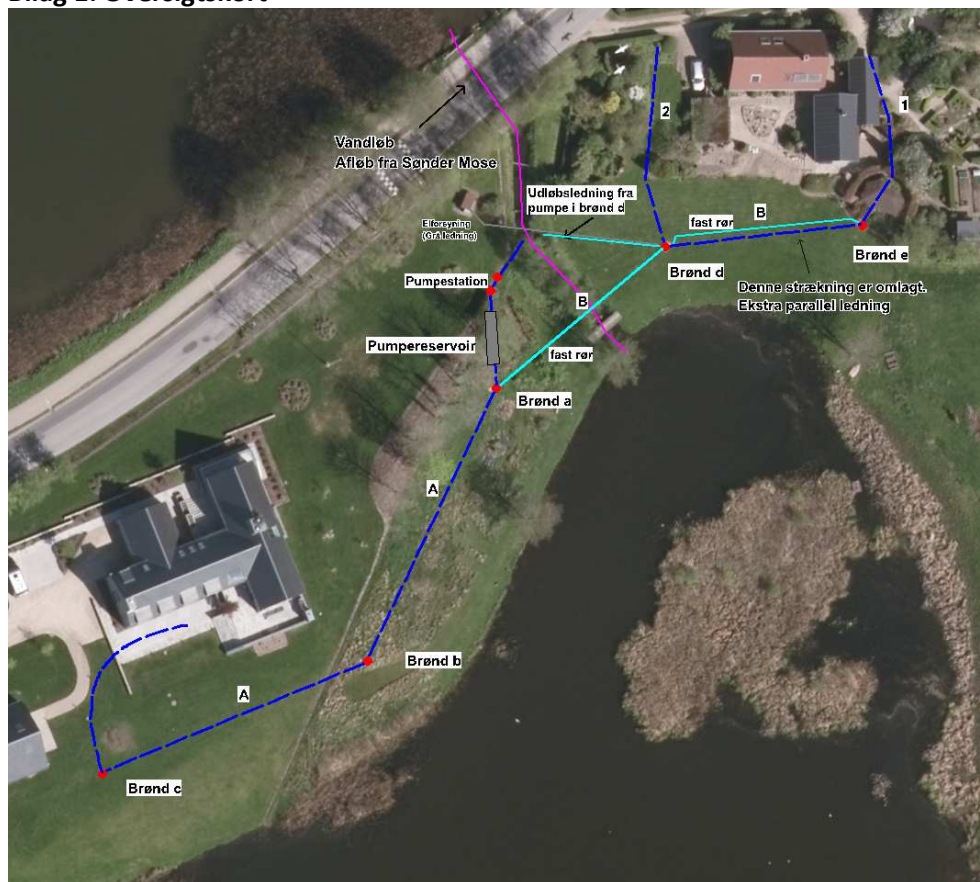
Kopi til:

- Miljøstyrelsen – national, mst@mst.dk
- Miljøstyrelsen – lokal, ojl@mst.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – lokal, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – national, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – lokal, viborg@dof.dk
- Dansk Botanisk forening Jylland, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Entomologisk Forening, def@entoweb.dk
- Dansk forening for rosport, dffr@roning.dk
- Dansk kano- og kajakforbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Sportsfiskerforbundet, lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danske Vandløb, dv@danskevandloeb.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, ajj-7600@webspeed.dk
- Kystdirektoratet, kdi@kyst.dk
- Viborg Museum, oldtid@viborg.dk

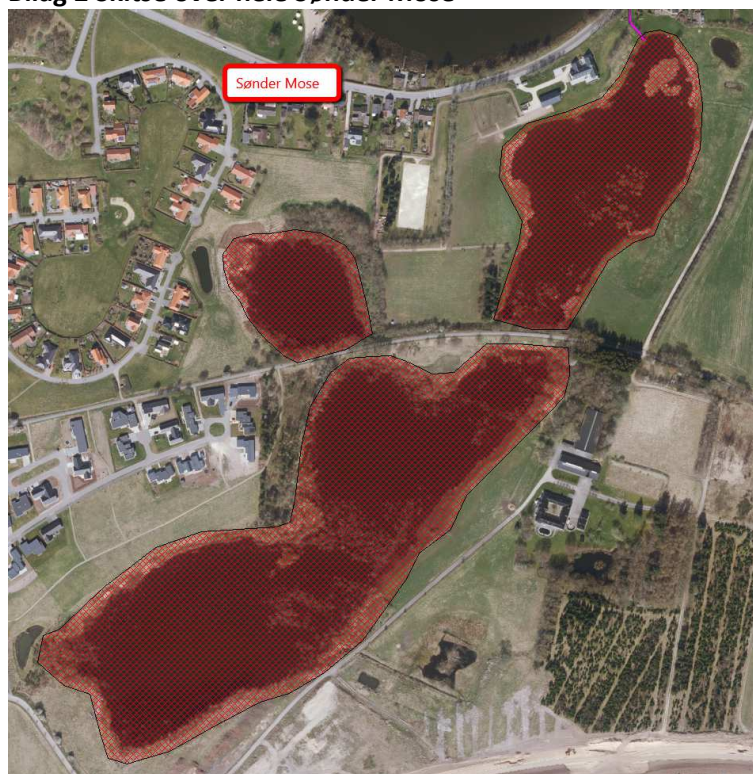
Bilag:

1. Oversigtskort over pumpesystemet
2. Skitse af hele Moselaget
3. Plan over pumpesystemet fra det oprindelige projekt
4. Plan over pumpestationen fra det oprindelige projekt
5. Ekstra pumpe i brønd d
6. Klagevejledning

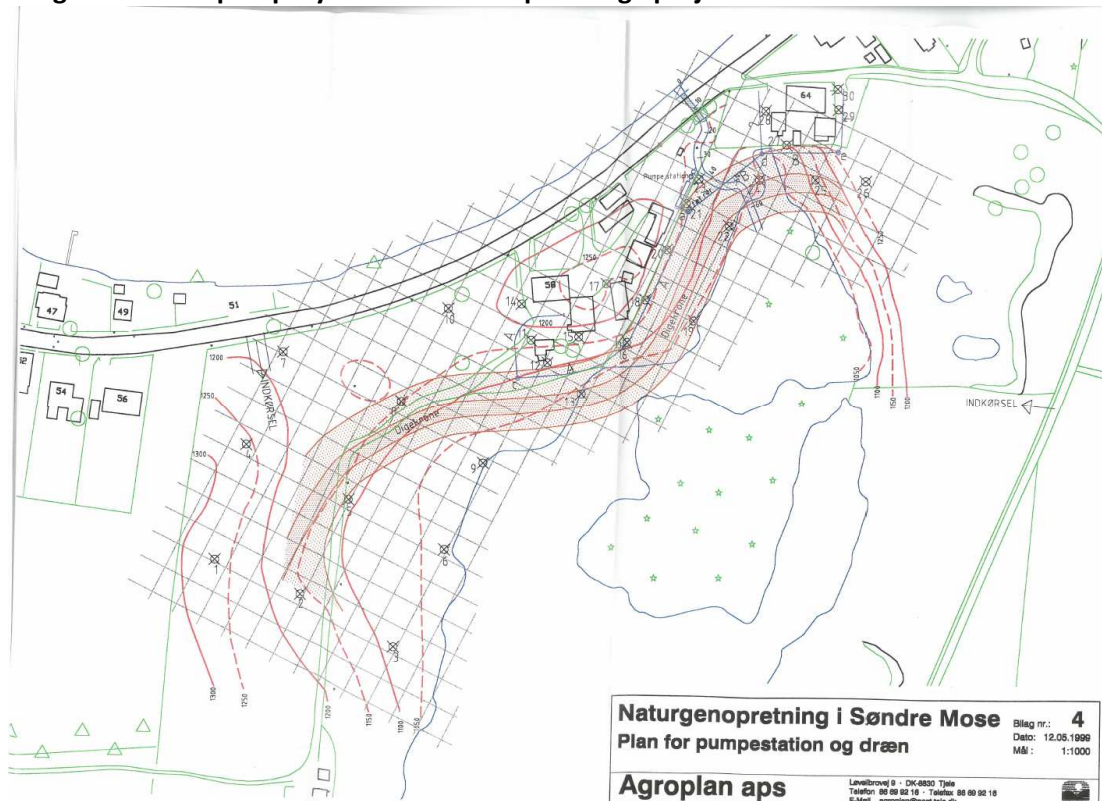
Bilag 1: Oversigtskort

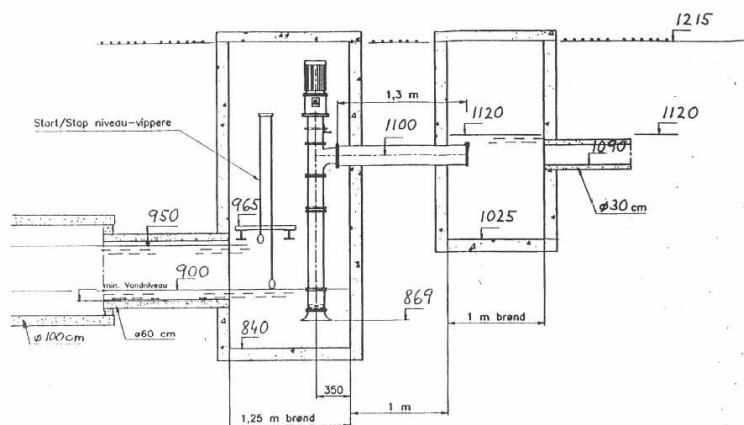
Bilag 2 Skitse over hele Sønder Mose

Bilag 3 Plan over pumpesystemet fra det oprindelige projekt

Bilag 4 Plan over pumpestationen fra det oprindelige projekt

Naturgenopretning i Søndre Mose
Pumpestation m.v.

Agroplan aps

Bilag nr.: 5
Dato: 12.05.1999
Mål: ikke målbar

Levetilveje 9 · DK-8830 Tjele
Telefon 86 69 82 16 · Telefax 86 69 82 16
E-Mail agroplan@post.tele.dk

Bilag 5: ekstra pumpe i brønd d

Billedet er taget den 31. oktober 2019.
Det viser den ekstra pumpe i brønd d.

Billedet er taget den 31. oktober 2019.
Det viser udløbspunktet fra pumpe i brønd d, samt krydsning med ledning til elforsyning.

Bilag 6: Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet og klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsesdatoen.

Afgørelsen efter vandløbsloven kan påklages af:

1. Den, afgørelsen er rettet til
2. Enhver, der må have en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen
3. En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker (jf. vandløbslovens §84).

Såfremt der bliver klaget over afgørelsen, må den ikke udnyttes medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet opretholder afgørelsen. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dog i særlige tilfælde ophæve denne opsættende virkning.

Klager kan indsendes via klageportalen, som du finder et link til på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside: www.nmkn.dk. Her kan du også læse mere om klagenævnets sagsbehandling. Klageportalen kan også findes på www.borger.dk og www.virk.dk, hvor du kan logge på med NEM-ID.

Klagen sendes via klageportalen til Viborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i klageportalen.

Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen. Hvis du på grund af særlige forhold ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen, som har truffet afgørelse i sagen. Kommunen videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Gebyr

Det koster et gebyr at klage over afgørelsen. Gebyrets størrelse er pr. 1. februar 2017 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer.

Klagegebyret opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis:

- der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- klager trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Spørgsmål om betaling og tilbagebetaling af gebyr afgøres af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Nævnets afgørelser kan ikke anbringes for anden administrativ myndighed.